

Valné zhromaždenie Európskej siete súdnych rád, 3. – 5. júna 2015, Haag

TLAČOVÁ SPRÁVA

Na Valnom zhromaždení Európskej siete súdnych rád (ENCJ), ktoré sa konalo v Haagu 3. – 5. júna 2015 a ktorého hlavnou témou bola „podpora efektívnych súdnych systémov“ sa stretlo 22 členských súdnych rád a 15 pozorovateľov. Za Súdnu radu Slovenskej republiky sa na Valnom zhromaždení zúčastnila delegácia zástupcov v zložení: JUDr. Jana Bajánková, predsedníčka súdnej rady, JUDr. Ján Vanko, podpredseda súdnej rady a doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., člen Súdnej rady Slovenskej republiky.

Novými členmi ENCJ sa na valnom zhromaždení na základe hlasovania členov stali súdne rady Chorvátska a Maďarska a novým pozorovateľom súdna rada Albánska.

Predseda ENCJ Sir Geoffrey Vos privítal vo štvrtok 4. júna hlavného rečníka podujatia pani Veru Jourovú – Komisárku EÚ pre spravodlivosť a pani Eleanor Sharpston - Generálnu advokátku Súdneho dvora Európskej únie. Predstavil tiež najnovšiu správu ENCJ o nezávislosti a zodpovednosti súdnictva a prokuratúry, ktorá obsahuje výsledky európskeho prieskumu subjektívneho vnímania nezávislosti, vykonaného na vzorke takmer 6.000 sudcov z 22 európskych krajín. Prieskum ukázal, že sudcovia hodnotia vlastnú nezávislosť na stupnici od 1 do 10 známku 8.8 a nezávislosť sudcov vo svojej domovskej krajine vo všeobecnosti, známku 7.9.

Niektoré výsledky prieskumu sa ukázali ako znepokojivé. Veľká časť sudcov sa domnieva, že ich vlastná nezávislosť nie je rešpektovaná vládou a médiami, ako aj, že menovanie a funkčný postup sudcov v ich krajinách nie sú založené na schopnostiach a skúsenostiach. V polovici krajín, ktoré boli súčasťou prieskumu, označilo skúsenosti s korupciou v posledných dvoch rokoch viac ako 30% sudcov, alebo si neboli istí, či sa korupcia v ich súdnictve vyskytla.

Správa ENCJ tiež obsahuje výsledky aplikácie ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti súdnictva všetkých členov a pozorovateľov, ktoré v konečnom dôsledku preukazujú, že stále ešte existuje priestor k zlepšeniu subjektívnej ako aj objektívnej nezávislosti. Skóre bolo veľmi nízke predovšetkým v nadväznosti na objektívnu nezávislosť vo vzťahu k financovaniu a správe súdnictva, čo naznačuje, že veľa súdnych systémov je vo vzťahu k financovaniu a správe súdu závislých na rozhodnutiach vlády. Výsledky tiež naznačujú, že niektoré súdne systémy potrebujú zozbierať údaje týkajúce sa vnímania nezávislosti zo strany účastníkov súdnych konaní.

Pani Vera Jourová sa vo svojom prejave venovala predovšetkým veľmi dobrej spolupráci medzi Európskou Komisiou a ENCJ vo vzťahu k hodnotiacej správe o spravodlivosti a problémom týkajúcich sa štrukturálnej nezávislosti súdnictva. Vyjadrila svoje potešenie ohľadne budúcej spolupráce k efektívnosti záruk ochrany súdnictva pred nevhodnými vplyvmi.

Valné zhromaždenie tiež schválilo správu ENCJ, ktorou sa stanovili minimálne štandardy pre súdne disciplinárne konania.

Na valnom zhromaždení sa diskutovalo o dvanástich dôležitých problémoch, ktoré sa týkajú nezávislosti súdnictva a efektívnych súdnych systémov a ktoré predložili jednotlivé členské štáty. Predseda ENCJ sa vyjadril, že v ďalšom roku má ENCJ v pláne začať sériu diskusií v rámci

dialógových skupín zameraných na riešenia problémov, ktorým čelia súdne rady v celej Európe vo vzťahu k nezávislosti a zodpovednosti ich súdnictva. Navrhnutá úloha by mala byť vykonaná určením ukazovateľov kvality a ukazovateľov efektívnych súdnych systémov, pričom za týmto účelom bude vytvorená projektová skupina, ktorá bude uvažovať o zapojení predstaviteľov občianskej spoločnosti do jednotlivých súdnych rád a o ich zapojení v riadení a správe súdov.

ENCJ vzala s veľkým znepokojením na vedomie mediálne známe udalosti vo vzťahu k sudcom a k Vysokej rade sudcov a prokurátorov v Turecku. ENCJ bude preto pozorne sledovať vývoj v nasledujúcich týždňoch s ohľadom na ďalšie zapojenie ENCJ.

Valné zhromaždenie sa ukončilo prijatím Haagskej deklarácie o podpore efektívnych súdnych systémov, v ktorej sa uvádza, že štvorročný plán ENCJ sa zameriava na podporu členských súdnych rád a pozorovateľov ako aj na lepšie zachovávanie štandardov, usmernení a vyhlásení najlepších postupov tak, aby sa súdne systémy v jednotlivých krajinách stali ešte účinnejšími. V deklarácii sa uvádza:

1. Nezávislé a zodpovedné súdnictvá sú nevyhnutnou súčasťou kvalitných, efektívnych a účinných súdnych systémov a predpokladom pre dobre fungujúcu oblasť spravodlivosti v Európskej únii,
2. ENCJ uľahčí využívanie dialógových skupín a iných prostriedkov umožňujúcich svojim členom a pozorovateľom zvýšiť kvalitu, účinnosť a efektívnosť súdnictva v ich krajinách v prospech všetkých osôb;
3. ENCJ bude naďalej rozvíjať a zlepšovať svoje štandardy, usmernenia a vyhlásenia najlepších postupov a bude sa snažiť nájsť spôsoby ako zabezpečiť, že jej členovia a pozorovatelia budú postupovať v súlade s nimi za účelom zlepšenia ich súdnych systémov; a
4. ENCJ sa bude snažiť identifikovať prvky, ktoré tvoria systém kvality súdnictva a následne vypracuje ukazovatele, ktoré pomôžu pri hodnotení kvality súdnictva vzhľadom na jeho zlepšenie v celej Európskej únii ako aj v kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ.